

Un prim (și, poate, cel mai sensibil) regret pe care îl încercăm este acela de a nu putea descoperi, în paginile acestei cărți, preocupări de studiu asupra vocabularului (semantică, etimologie, lexicografie etc.), adică a acelui compartiment pe care F. Papp îl denumește în prefață drept unul „... din cele două componente esențiale [subl. n.]” ale oricărei limbi. Într-adevăr, lexicul — ca nivel lingvistic — lipsește cu desăvârșire din lucrarea de față (ca și cum lexicologia n-ar fi, și ea, unul din elementele constitutive ale științei limbii, în general, și ale lingvisticii ruse, în special). Să nu uităm că lucrarea nu este o gramatică stricto-sensu, ci un compendiu în care, alături de morfologie și sintaxă, sînt reprezentate și fonetica-fonologia, ortoepia etc. Dacă din acest ansamblu de niveluri, care tinde să fie exhaustiv, a fost totuși exclus un component esențial, explicația trebuie găsită, pare-se, în faptul că vocabularul se pretează cel mai puțin la o formalizare riguroasă, și, în consecință, pentru a fi consecvenți punctului de vedere adoptat, autorii pur și simplu au eludat problema.

Cîteva cuvinte privind unele părți de vorbire și clasificarea lor. Stîrnește nedumerire faptul că printre cuvintele cu sens de sine stătător sînt trecute și cuvintele modale (vezi p. 195), care, după cum se știe, n-au categorii gramaticale, nu pot fi părți de propoziție și nu sînt legate prin raporturi sintactice (subordonare, coordonare) de celelalte părți ale propoziției, fapt care le deosebește radical de toate celelalte părți de vorbire propriu-zise (substantiv, adjectiv, numeral etc.). N-ar fi fost mai firesc ca această clasă morfologică să figureze aparte, împreună cu interjecțiile, cărora, la rîndul lor, le sînt proprii cele trei trăsături de mai sus și care, împreună cu cuvintele modale, pot fi deseori substituite ale propozițiilor? Acest statut, de categorie aparte, li se rezervă, din păcate, numai interjecțiilor, trecute, numai ele, în așa-zisă clasă a cuvintelor-propoziții (vezi p. 196).

Obiecția imediat următoare vizează denumirea acestei clase, care are cel puțin două cusururi: deși se vrea a fi o clasă morfologică, este denumită de autori în termeni care subliniază rolul ei sintactic („cuvinte-propoziții”), fără a mai vorbi de faptul că cuvintele-propoziții, mai precis propozițiile neanalizabile, pot fi exprimate, după cum se știe, nu numai prin interjecții, ci și prin particule (*Da! Net!*), adverbe (*Chorošo! Ladno!*), cuvinte modale (*Konečno! Razumeetsja!*) etc., avînd deci o sferă noțională cu mult mai largă decît cea pe care o întîlnim, aici, în secțiunea morfologică a lucrării.

O altă obiecție privește geneza categoriei stării, despre care se spune că „... apariția acestei părți de vorbire este un fenomen mai tîrziu nu numai în gramatică, ci chiar în structura obiectivă a limbii” (p. 412). În știința limbii, mai precis în gramatica rusă, categoria stării este consemnată într-adevăr destul de tîrziu, în anii '20 ai secolului nostru. Nu putem fi însă de acord cu cea de-a doua afirmație, privind apariția ei tîrzie în limbă, întrucît categoria stării poate fi semnalată încă în vechea rusă. Cf., bunăoară, următorul exemplu din *Slovo o polku Igoreve* (secolul al XII-lea): *Igor' plъky zavoročaetъ, žal' bo emu mila brata Vsevoloda* (sau în rusa contemporană: *Igor' zavoročaivaet (ottjagivaet) polki: ved' žal' emu [subl. n.] milogo brata Vsevoloda*). De fapt, apariția timpurie a acestei părți de vorbire a fost demon-